

Upravljanje na psu

Leon Klemše

Smo v sezoni skupščin. Prejšnja leta je to bila priložnost, ko so se uprave upravičeno ali pa neupravičeno bolj ali manj hvalile z dosežki. Če so bila to v preteklosti praviloma kratka, nezanimiva in predvidljiva srečanja delničarjev, je letos popolnoma drugače. Družbe prihajajo na skupščine praviloma s kilavimi rezultati za minulo leto in pogosto ni kaj deliti. Tudi razrešnice upravam ter nadzornim svetom niso več samoumevne. Mali delničarji večkrat glasno zahtevajo svoje, pa tudi veliki morajo velikokrat opustiti svojo preveč pasivno držo. S tega zornega kota je ta sprememba naraven in dober proces, škoda je le, da se dogaja kot posledica hude krize in z njo ogromnih izgub, ki so jih deležni tako podjetja kot njihovi delničarji.

Izkazalo se je, da tisti, ki so za to zadolženi, podjetij v preteklosti niso dobro upravljali. Vedeti moramo, da je prav to odločilno za delovanje velikih podjetij v kapitalizmu in tudi v drugih sistemih.

Tako imenovano korporativno upravljanje v Sloveniji je tudi po oceni nevtralnih strokovnjakov na zelo nizki ravni. To pomeni, da so imele uprave dokaj proste roke pri delovanju in da so jih nadzorniki praviloma le podpirali. V nadzornih svetih niso sedeli kompetentni ljudje oziroma ljudje, ki bi imeli pravi interes. Vse skupaj se je spremenilo v dobro plačilo za slabo delo oziroma v svojevrstno podkupnino. Ko smo to končno spoznali, smo k temu pristopili po slovensko. Nihče se ni obregnil ob podporo slabim investicijam, vse pa so motile visoke sejnine. Tožb za slabo delo nadzornikov ni, sistem pa smo prilagodili tako, da nadzornik lahko dobi 200 ali 300 evrov na mesec za delo, za katerega se odgovornost meri v milijonih. Kategorije znova niso v ravnotežju. V nadzorne svete tako prihajajo ljudje, ki so tam "za kazen" ali pa imajo nekatere vzporedne interese.

A s takšnim administrativnim pristopom prenašamo odgovornost navzgor. In to je očitno: slovenska vlada se ukvarja skoraj že z vsakim večjim podjetjem, predsednik vlade pa rešuje težave malone vsakega državljana posebej. Vprašati se moramo, zakaj potem potrebujemo vse ostale, ki so vmes. Postajamo zbirokratiziran sistem, ki je po načinu upravljanja vse bolj podoben tistemu v socializmu. Kje je tisti decentralizirani svobodni duh, ki pomeni gorivo za razvoj družbe in njeno prihodnje bogastvo?! Bojim se, da "potop slovenskih tajkunov" pomeni tudi potop zdravega družbenega razvoja.

Leon Klemše je predsednik uprave družbe Interfin Naložbe, Kopei